Дэпартамент па архівах і справаводству Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь
Установа «Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва»

Віртуальны виставачны праект «Гарады Беларусі»

МІНСК 1960-Х ГАДОЎ ВАЧЫМА МАСТАКА І АРХІТЭКТАРА ІВАНА МЯДЗВЕДЗЕВА

www.bdamlm.by

У фондзе **№ 381** вядомага мастака і архітэктара **Івана Васільевіча Мядзведзева (1913-1998**), які захоўваецца **ў Беларускім дзяржаўным архіве-музеі літаратуры і мастацтва**, ёсць дакументы, што адлюстроўваюць эстэтыку архітэктурна-мастацкага афармлення Мінска 1960-х гадоў. У той час Іван Мядзведзеў працаваў над удасканаленнем знешняга выгляду горада.

Усе фатаграфіі і цытаты Івана Мядзведзева ўзяты з альбома «Творчая справаздача аб рабоце па архітэктурна-мастацкім афармленні г. Мінска за 1958-1967 гг.». 1989 год.

БДАМЛМ. Ф. 381. Воп. 1. Адз. зах. 55.

«Мінск выклікае ў мінчан **пачуццё радасці і гонару за свой горад – горад-герой**, падняты з руінаў і пераўтвораны ў **адзін з важнейшых прамысловых і культурных цэнтраў краіны**… Горад мае вялізную моц эмацыйнага ўздзеяння, уплывае на мастацкія густы людзей, дапамагае фармаваць іх характар і духоўнае жыццё» (І. Мядзведзеў).

«Творчая справаздача аб рабоце па архітэктурна-мастацкім афармленні г. Мінска за 1958-1967 гг.» (БДАМЛМ. Ф. 381. Воп. 1. Адз. зах. 55) - **унікальны дакумент**, які адлюстроўвае горад як з параднага, так і з паўсядзённага боку. Толькі пільнае вока архітэктара і мастака магло ўбачыць, ці ўключаны ў гарадскую прастору Мінска шматлікія стэнды, павільёны, латкі і кіёскі, ці не парушаюць яны мастацкі ўзровень знакамітых архітэктурных ансамбляў Мінска.

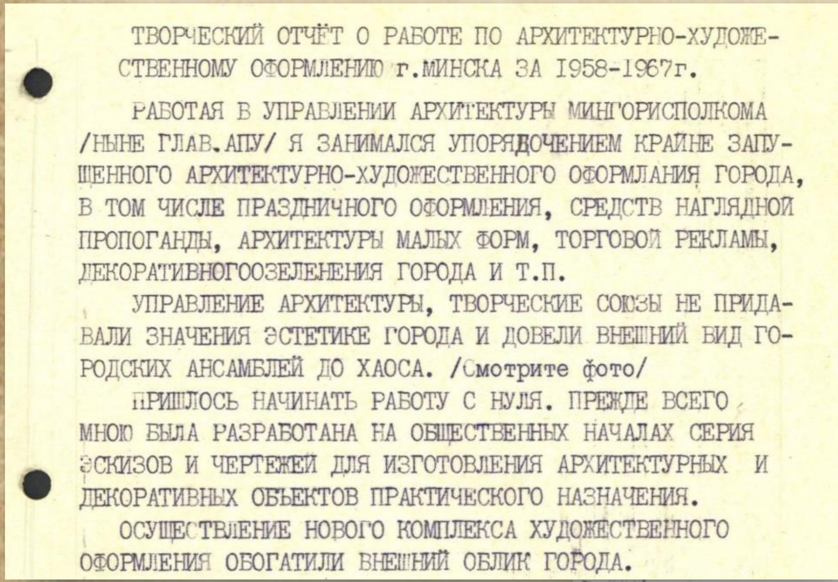

ТВОРЧЕСКИЙ ОТЧЁТ О РАБОТЕ ПО АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННОМУ ОФОРМЛЕНИЮ г.МИНСКА ЗА 1958-1967г.

РАБОТАЯ В УПРАВЛЕНИИ АРХИТЕКТУРЫ МИНГОРИСПОЛКОМА /НЫНЕ ГЛАВ.АПУ/ Я ЗАНИМАЛСЯ УПОРЯДОЧЕНИЕМ КРАЙНЕ ЗАПУЩЕННОГО АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОФОРМЛАНИЯ ГОРОДА, В ТОМ ЧИСЛЕ ПРАЗДНИЧНОГО ОФОРМЛЕНИЯ, СРЕДСТВ НАГЛЯДНОЙ ПРОПОГАНДЫ, АРХИТЕКТУРЫ МАЛЫХ ФОРМ, ТОРГОВОЙ РЕКЛАМЫ, ДЕКОРАТИВНОГООЗЕЛЕНЕНИЯ ГОРОДА И Т.П.

УПРАВЛЕНИЕ АРХИТЕКТУРЫ, ТВОРЧЕСКИЕ СОЮЗЫ НЕ ПРИДАВАЛИ ЗНАЧЕНИЯ ЭСТЕТИКЕ ГОРОДА И ДОВЕЛИ ВНЕШНИЙ ВИД ГОРОДСКИХ АНСАМБЛЕЙ ДО ХАОСА. /Смотрите фото/

ПРИШЛОСЬ НАЧИНАТЬ РАБОТУ С НУЛЯ. ПРЕЖДЕ ВСЕГО МНОЮ БЫЛА РАЗРАБОТАНА НА ОБЩЕСТВЕННЫХ НАЧАЛАХ СЕРИЯ ЭСКИЗОВ И ЧЕРТЕЖЕЙ ДЛЯ ИЗГОТОВЛЕНИЯ АРХИТЕКТУРНЫХ И ДЕКОРАТИВНЫХ ОБЬЕКТОВ ПРАКТИЧЕСКОГО НАЗНАЧЕНИЯ.

ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ НОВОГО КОМПЛЕКСА ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОФОРМЛЕНИЯ ОБОГАТИЛИ ВНЕШНИЙ ОБЛИК ГОРОДА.

«Вельмі важнае значэнне ў абліччы горада займела і вопратка горада: архітэктура малых форм, вітрыны, рэкламы. У таго, хто ўпершыню наведвае горад, уражанне пра яго, павінна стварацца па архітэктурна-мастацкім аблічччы» (І. Мядзведзеў).

Декоративная установка в честь освоения Космоса.

Афармленне плошчаў і праспекта; вітрын крамаў, кавярняў, атэлье; гандлёвыя кіёскі, рэкламныя ўсталяванні, дошкі гонару, сродкі нагляднай агітацыі і іншае – усё гэта, на думку Івана Васільевіча, з канца 1950-х гадоў паступова станавілася хаатычным і патрабавала сур’ёзнай працы архітэктараў і эстэтычнага густу мастакоў.

На фотаздымках, зробленых Іванам Мядзведзевым, можна ўбачыць, як выглядалі ў пэўны час мінскія вуліцы: з магазінамі, рэстарацыямі, гандлёвымі радамі.

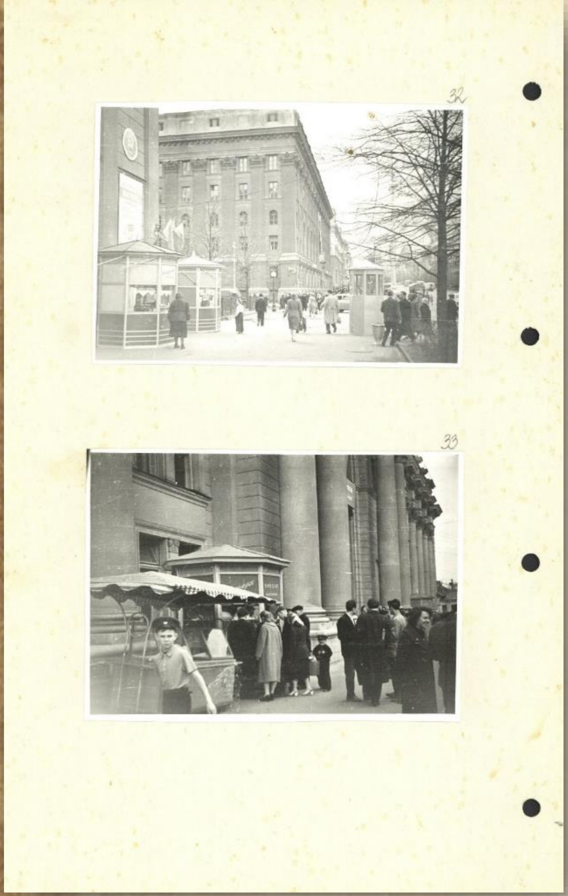

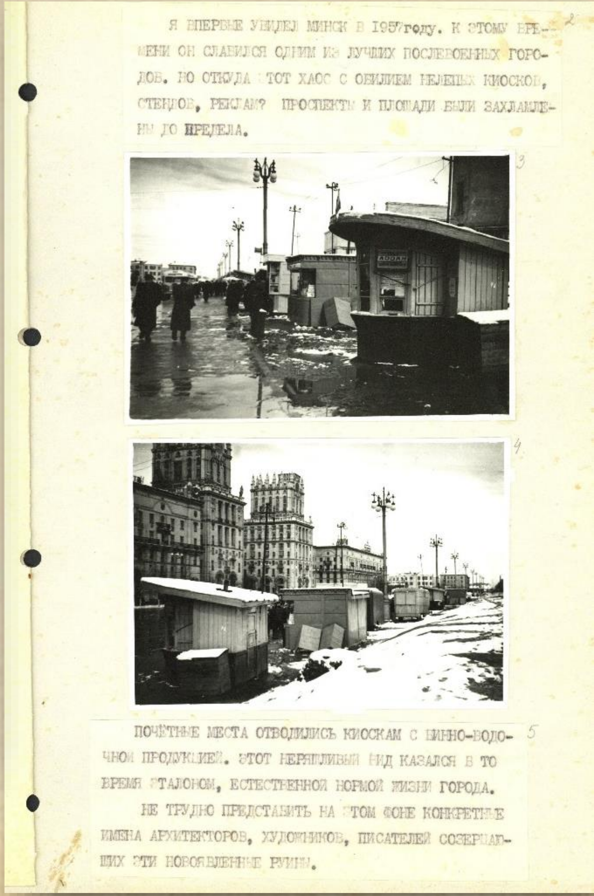

Я ВПЕРВЫЕ УВИДЕЛ МИНСК В 1957 году. К ЭТОМУ ВРЕМЕНИ ОН СЛАВИЛСЯ ОДНИМ ИЗ ЛУЧШИХ ПОСЛЕВОЕННЫХ ГОРОДОВ. НО ОТКУДА ЭТОТ ХАОС С ОБИЛИЕМ НЕЛЕПЫХ КИОСКОВ, СТЕНДОВ, РЕКЛАМ? ПРОСПЕКТЫ И ПЛОЩАДИ БЫЛИ ЗАХЛАМЛЕНЫ ДО ПРЕДЕЛА.

ПОЧЁТНЫЕ МЕСТА ОТВОДИЛИСЬ КИОСКАМ С ВИННО-ВОДОЧНОЙ ПРОДУКЦИЕЙ. ЭТОТ НЕРЯШЛИВЫЙ ВИД КАЗАЛСЯ В ТО ВРЕМЯ ЭТАЛОНОМ, ЕСТЕСТВЕННОЙ НОРМОЙ ЖИЗНИ ГОРОДА.

НЕ ТРУДНО ПРЕДСТАВИТЬ НА ЭТОМ ФОНЕ КОНКРЕТНЫЕ ИМЕНА АРХИТЕКТОРОВ, ХУДОЖНИКОВ, ПИСАТЕЛЕЙ СОЗЕРЦАЮЩИХ ЭТИ НОВОЯВЛЕННЫЕ РУИНЫ.

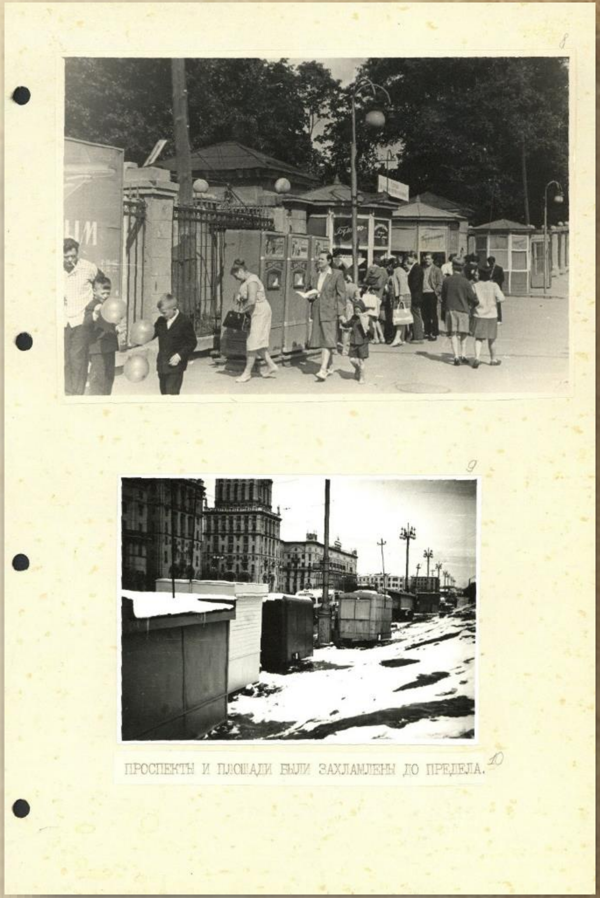

ПРОСПЕКТЫ И ПЛОЩАДИ БЫЛИ ЗАХЛАМЛЕНЫ ДО ПРЕДЕЛА.

У дакуменце прадстаўлены **аўтарскія праекты** Івана Васільевіча, частка з якіх была рэалізавана ў гарадскім асяроддзі Мінска ў 1960-х гадах.

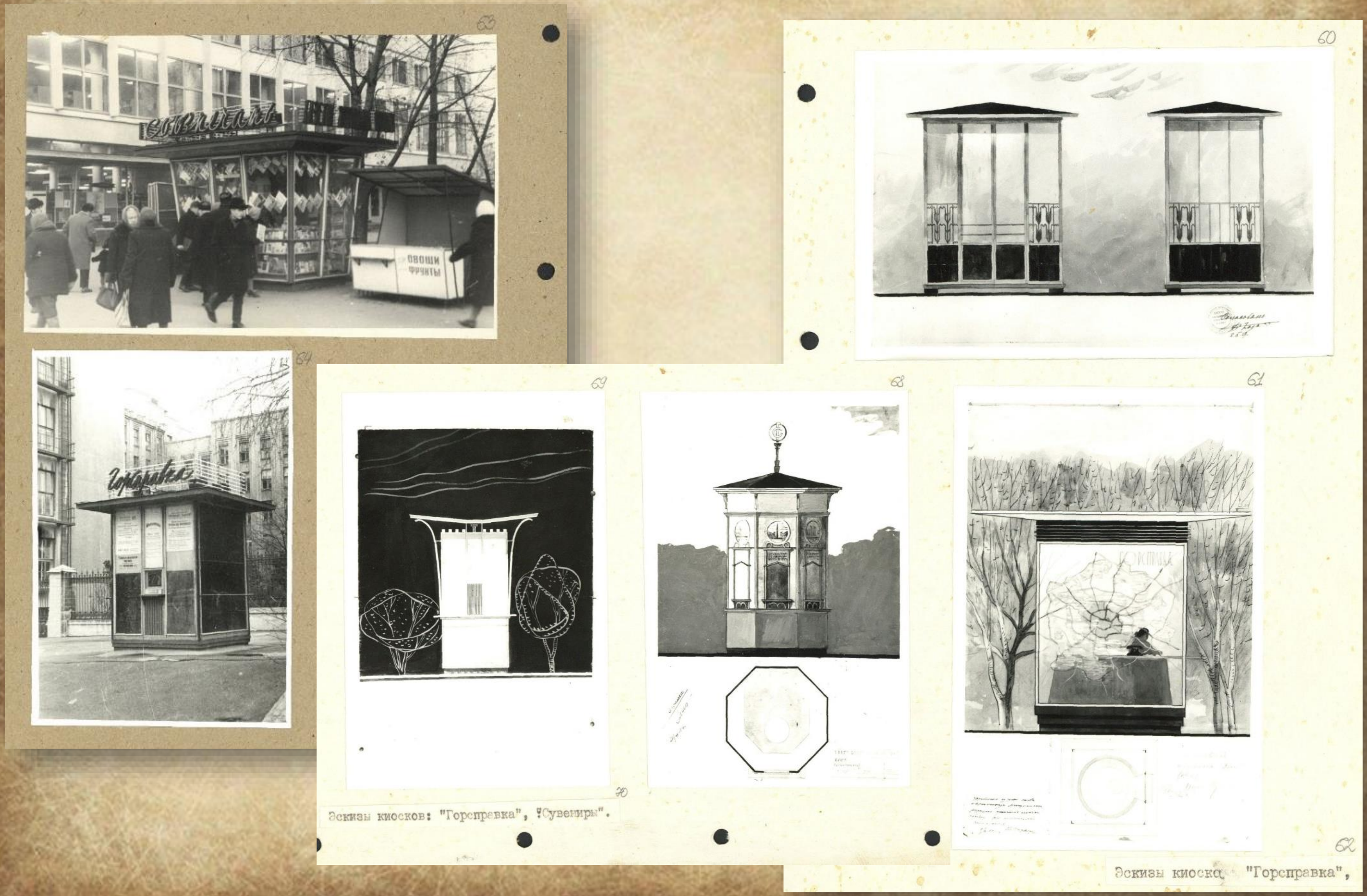

Мінск другой паловы 1960-х гадоў. Кіёскі зроблены па праектах Івана Мядзведзева.

Новые образцы киосков преобразили ансамбли города. Они стали символами городского облика.

К сожалению в 70х годах эта серия киосков была бессмысленно перекрашена в белый цвет, а затем перевезена на окраины города, где они потеряли столичную выразительность. Это не единственный пример субъективного, неквалифицированного отношения к судьбе городского убранства.

На привокзальной площади возникла новая группа однотипных киосков вызывающих хаос и уныние.

Киоски: "Союз печать", Театральные кассы.

Киоски- красавицы.

Новые образцы киосков преобразили ансамбли города. Они стали символами городского облика.

К сожалению в 70х годах эта серия киосков была бессмысленно перекрашена в белый цвет, а затем перевезена на окраины города,

«Цяжка цяпер, у 90-я гады, уявіць падобнага тыпу безаблічныя газасветлавыя ўсталяванні і наддахавыя заклікі 60-х гадоў. Спатрэбілася чатыры гады працы, каб замяніць старыя і дасягнуць новага аблічча вячэрняга Мінска» (І. Мядзведзеў).

Трудно сейчас, в 90е годы представить подобного типа безликие газосветные установки и надкрышные призывы 60х годов. Потребовалось четыре года работы, чтобы заменить старые и достигнуть нового облика вечернего Минска.

Рекламная установка 60х годов.

Потомкам на память об КПСС-организаторе и вдохновителе наших побед.

Афармленне плошчы Леніна ў Мінску. 1965 год.

41

Шаблонное оформление пл. Ленина. 42

43

141

142

Эскиз оформления пл. Ленина. 143

Рэкламныя вітрыны Мінска 1960-х гадоў.

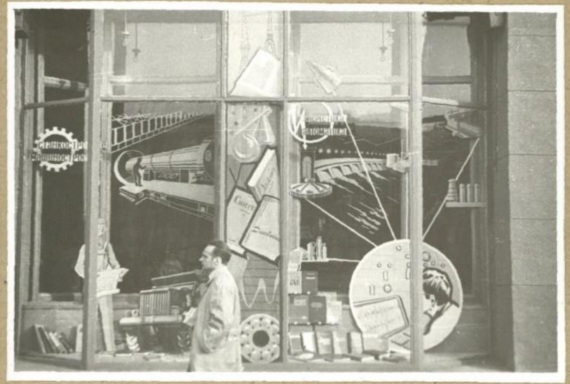

Фотографии торговых реклам ветрин не сохранились, но в основе это были крайне делетанского характера работы, наподобие данных снимков.

Горькое впечатление производили ветрины с бутафорским заполнением. Это были муляжи мясных изделий, колбасы, копчёностей, сыра, тортов, фруктов, цветов.

На мою долю выпала забота о полном, неоднократном переоформлении ветрин города.

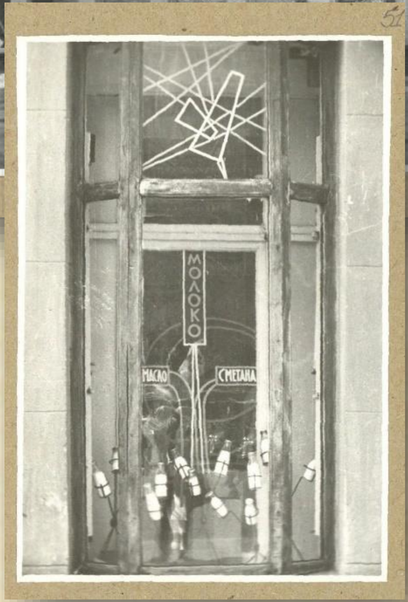

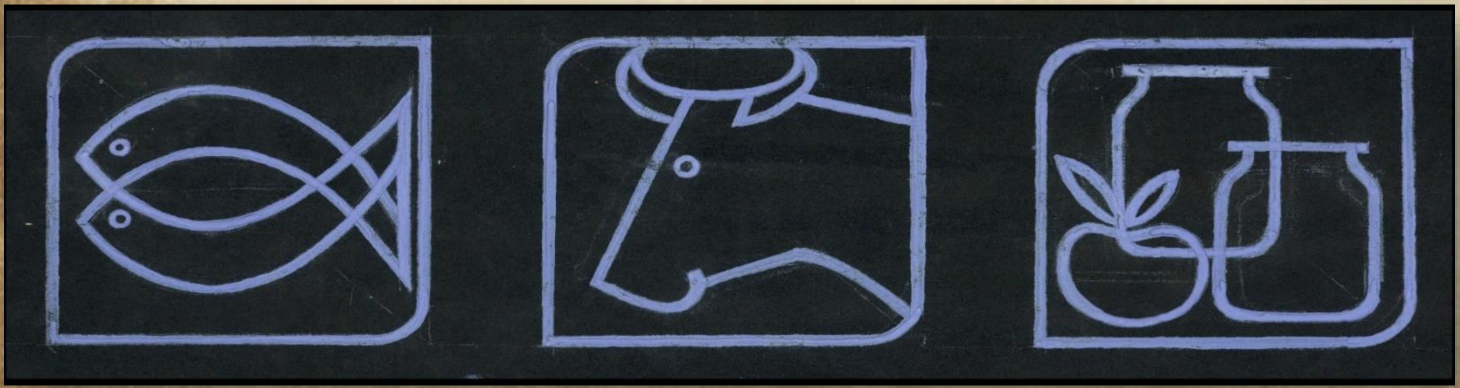

Эскіз рэкламных стэндаў, прапанаваны Іванам Мядзведзевым. 1960-я гады. Ф. 381. Воп. 1. Адз. зах. 58. Л. 4.

Афармленне мінскіх вітрын 1960-х гадоў.

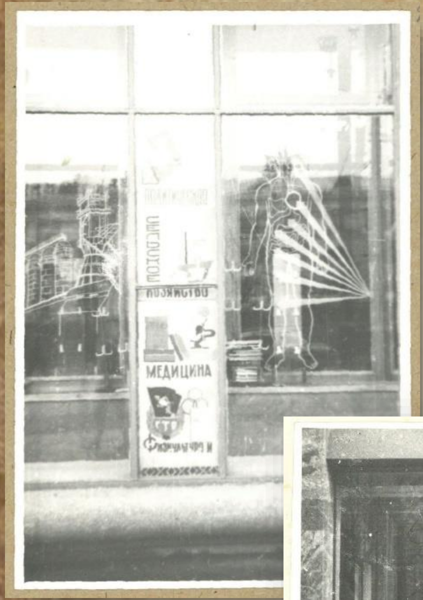

Эскізы вітрын, зробленыя Іванам Мядзведзевым.

Эскизы оформления витрины "Сувениры" по проспекту Ленина.

Декоративные мотивы. Витрина продовольственного магазина по ул. Чкалова.

Дэкаратыўнае асвятленне фасадаў. Эскізы Івана Мядзведзева і рэалізацыя задуманага архітэктарам у гарадской прасторы Мінска 1960-х гадоў.

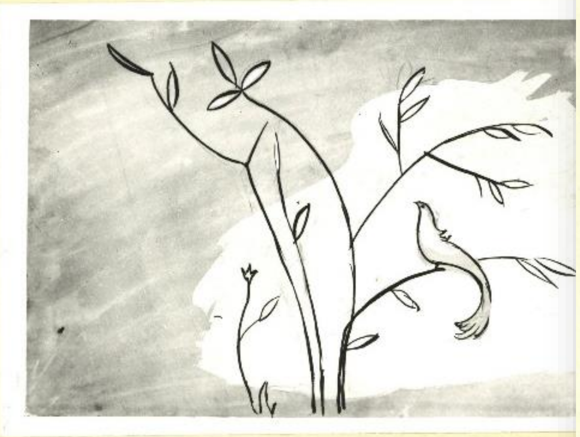

Эскизы рекламных киноустановок.

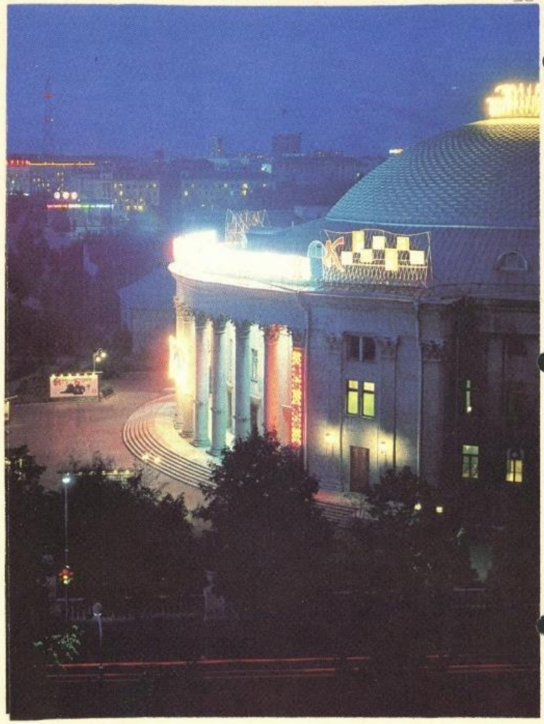

Оформление здания цирка к его открытию.
Мною оформлено театральное новогоднее представление в 1960году.

Первая газосветная установка "Книги", на пл. Я.Колоса. 1960 г.

Эскіз газасветлавой рэкламы, распрацаваны Іванам Мядзведзевым.

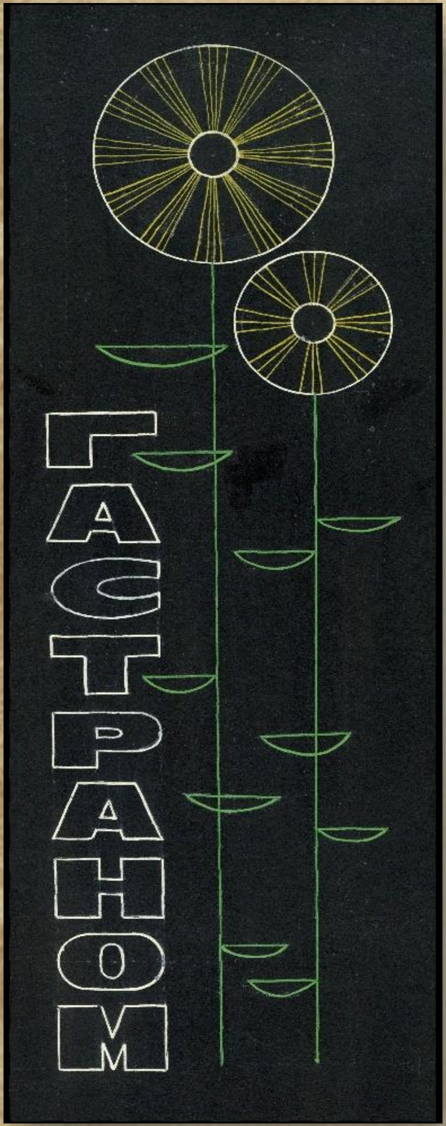

Ф. 381. Воп. 1. Адз. зах. 58. Л. 6.

Эскізы газасветлавой рэкламы, зробленыя Іванам Мядзведзевым.

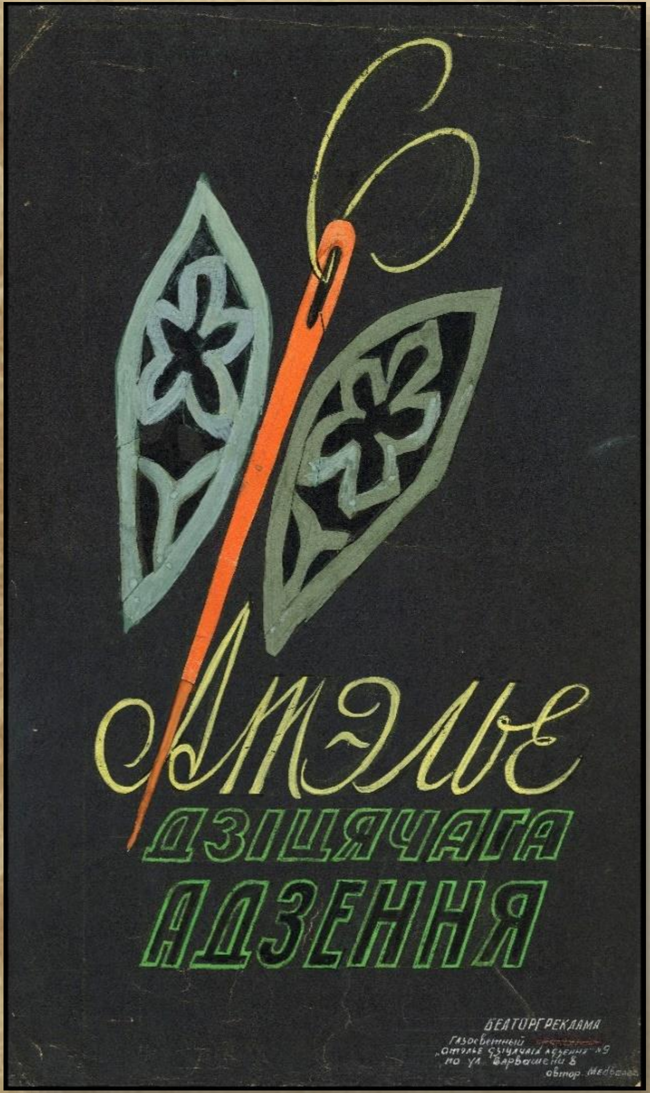

Ф. 381. Воп. 1. Адз. зах. 57. Лл. 1, 9.

Ф. 381. Воп. 1. Адз. зах. 58. Л. 9.

Частка праектаў Івана Мядзведзева так і засталася на паперы.

Ф. 381. Воп. 1. Адз. зах. 58. Л. 12.

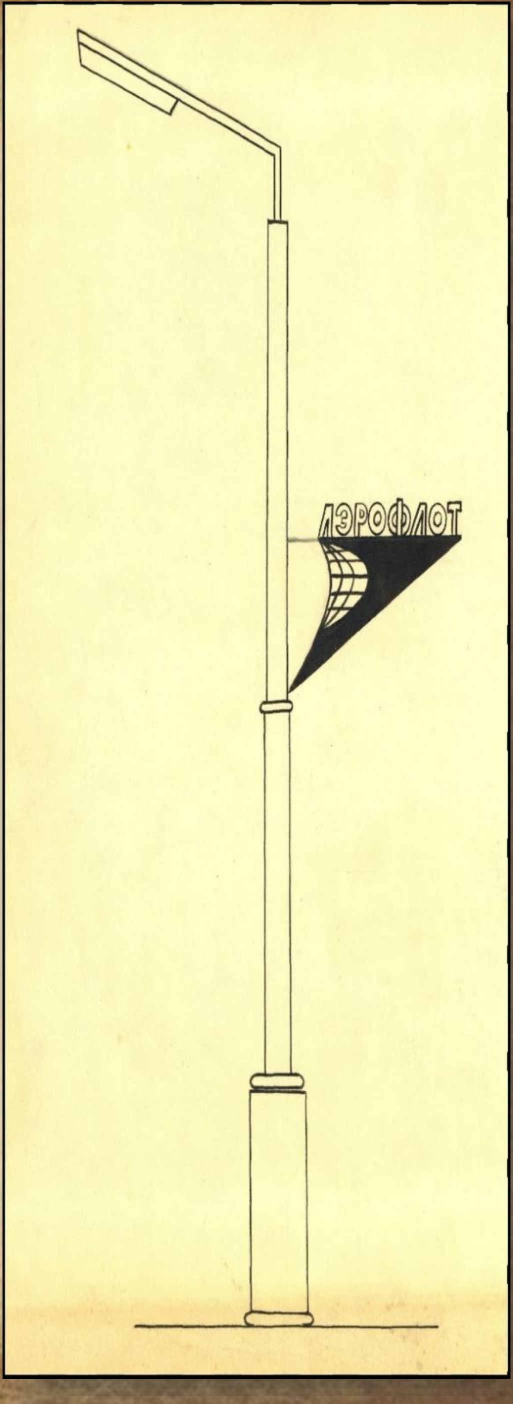

Ф. 381. Воп. 1. Адз. зах. 57. Л. 6.

Эскізы інтэр’ера бібліятэкі Акадэміі навук Беларусі, распрацаваныя Іванам Мядзведзевым (не рэалізаваныя).

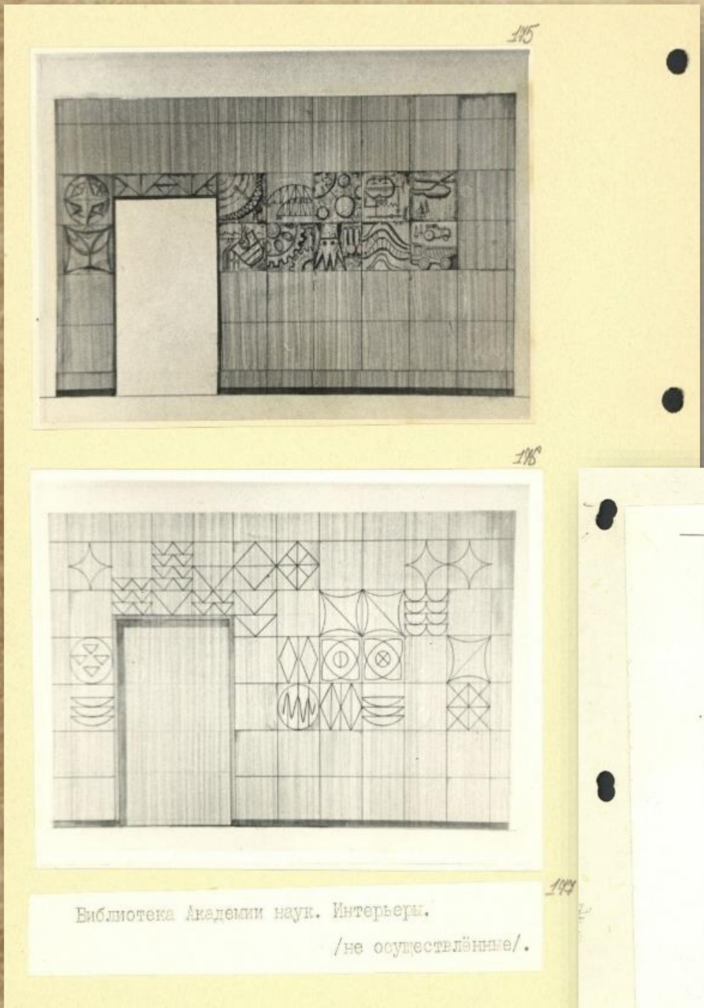

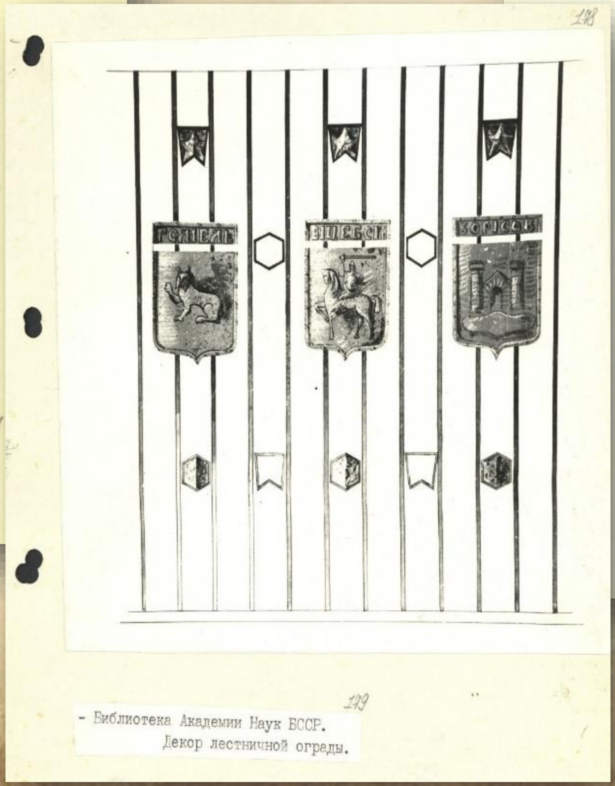

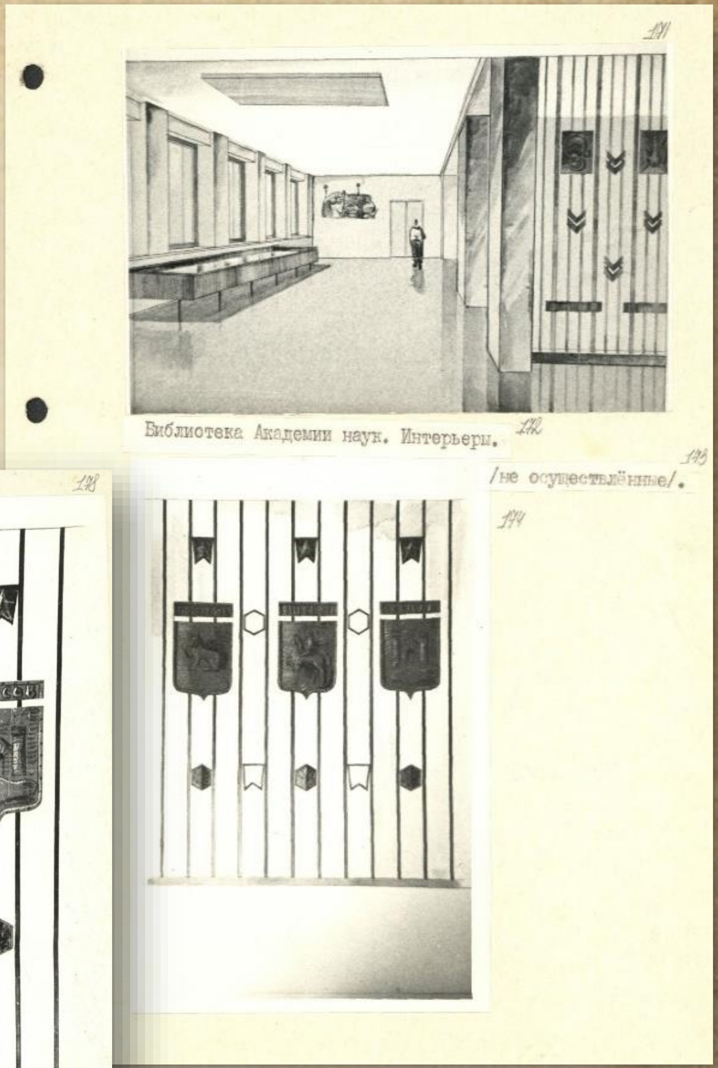

«Для мяне дадзеная шматгранная **работа па афармленні горада аказалася** сапраўды дзейснай, дзякуючы практычным навыкам у галіне архітэктуры і выяўленчага мастацтва і **не менш прэстыжнай, чым творчая праца мастакоў-жывапісцаў, скульптараў, графікаў**», – Іван Васільевіч Мядзведзеў – член Саюза архітэктараў СССР з 1947 года, член Саюза мастакоў СССР з 1948 года.

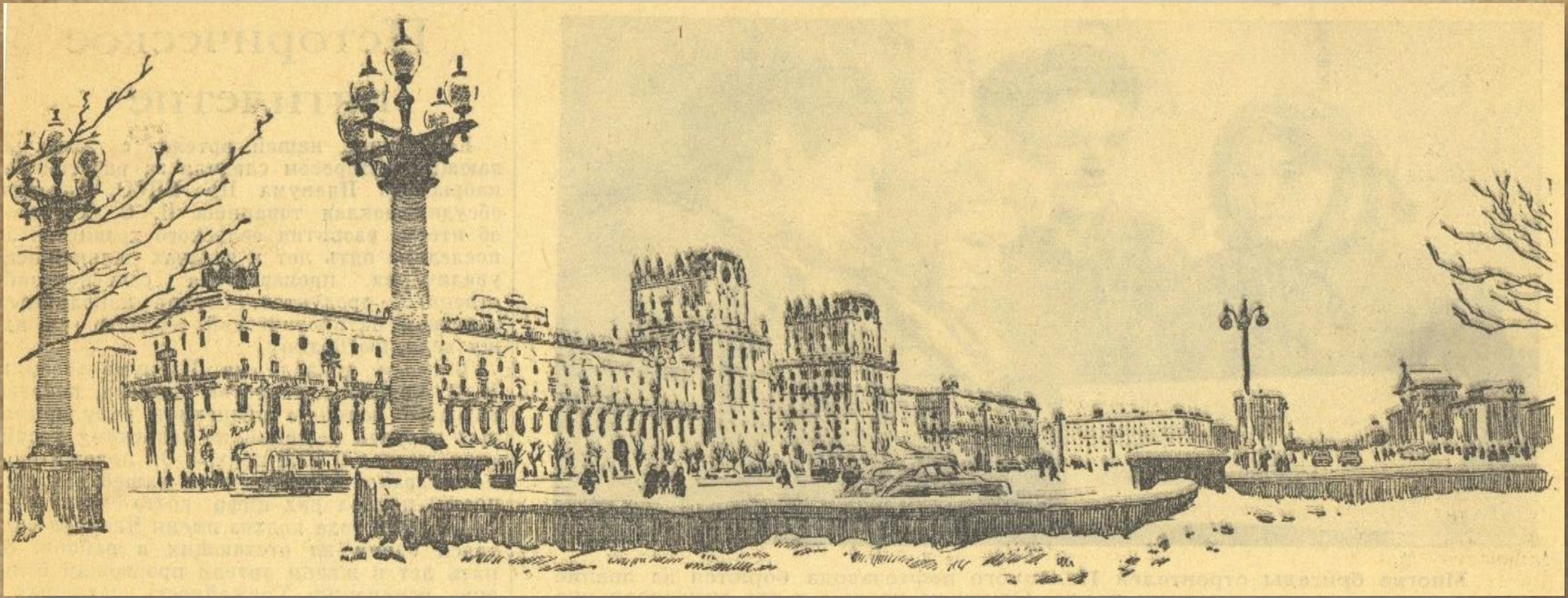

Мінск. Плошча каля чыгуначнага вакзала. Малюнак Івана Мядзведзева.